СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 155. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 7-го липня 1938. No. 155. Jersey City, N. J., Thursday, July 7, 1938. VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПОЛУДНЕВІ СТЕЙТИ НА УВАЗІ В ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт запросив до Вашингтону кільканацять передових людей з полудневих стейтів, щоб враз з ними нарадитись, як помогти тим стейтам. Президент зазначив, що полудневі стейти в теперішню пору творять для нього найважнішу проблему і він хотів би їм помогти піднести загальний рівень життя, щоб він зрівнявся з рівнем північних стейтів. Бо ріжниця між полудневими стейтами і північними не дає урядові вироботи якусь одну суцільну економічну політику й через те зле відбивається на цілих Злучених Державах Америки.

ЗРІВНОВАЖЕНИЙ БУДЖЕТ СТЕЙТУ НЮ ЙОРК.

ОЛБАНІ. — В той час, коли федеральний уряд що року робить тисячі міліонів нових довгів, стейтовий уряд в Олбані не тільки що не зробив ніяких довгів, але вирівняв ті довги, які полишив був Френклин Рузвелт, як іще був губернатором Ню Йорку. А тих довгів він залишив був сто міліонів долярів. Впродовж пятьох літ стейтовий уряд під проводом губернатора Лімена зрівноважив буджет та сплатив минулі довги. Крім того є ще в касі шість і пів міліона надвишки. Цей здобуток приписують ощадній політиці губернатора Лімена, а також вищому оподаткуванні. Теперішні стейтові податки, в порівнянні з тими, які були за Рузвелта, піднеслись на приблизно 75%.

ЛЯ ҐВАРДІЯ ЗАПОВІДАЄ НОВІ ПОДАТКИ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ню Йорку, Ля Ґвардія, на засіданні міських радних заповів, що треба буде ще більше піднести податки, щоби покрити ті видатки, які йдуть на „Доблю Пі Ей", та щоб вирівняти ті довги, які для потреб „Доблю Пі Ей" передтим затягнено.

НЕ МОГЛИ ЗЛОМАТИ ВЕН НОЙСА.

ІНДІЯНАПОЛІС (Індіяна). — Хоч урядові круги хотіли за всяку ціну „вичистити" з виборчої лісти теперішнього сенатора Вен Нойса, то всетаки це їм не вдалось і вони мусіли з усміхом його назад приняти в кандидати та заявити, що все гаразд і, що вони найбільші приятелі. Вен Нойса урядові круги хотіли „прочистити" за те, що він противився організаційному законопроектові Рузвелта, а також „пакуванню Найвищого Суду". Але Вен Нойс виказав велику популярність у своїм стейті.

ПРИРІСТ НАСЕЛЕННЯ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН. — Бюро дослідів над приростом населення оголосило звіт, у якому говориться, що, судячи по теперішнім щорічнім зменшенні народжень, можна твердити, що населення Злучених Держав буде приростати до 1980 року і тоді воно осягне найвище число, це є 158 міліонів. А потім зачне те число знов обнижатися. Та тою обнижкою не треба буде журитись, а радше можна буде з неї радіти, говорять статистики. Колиб в Америці продовжались тяжкі часи, то число населення осягне найвищу точку в 1955 році і виноситиме тоді 138 міліонів.

ДОМАГАЮТЬСЯ АДМІНІСТРАТОРА ДЛЯ ПЛАТ.

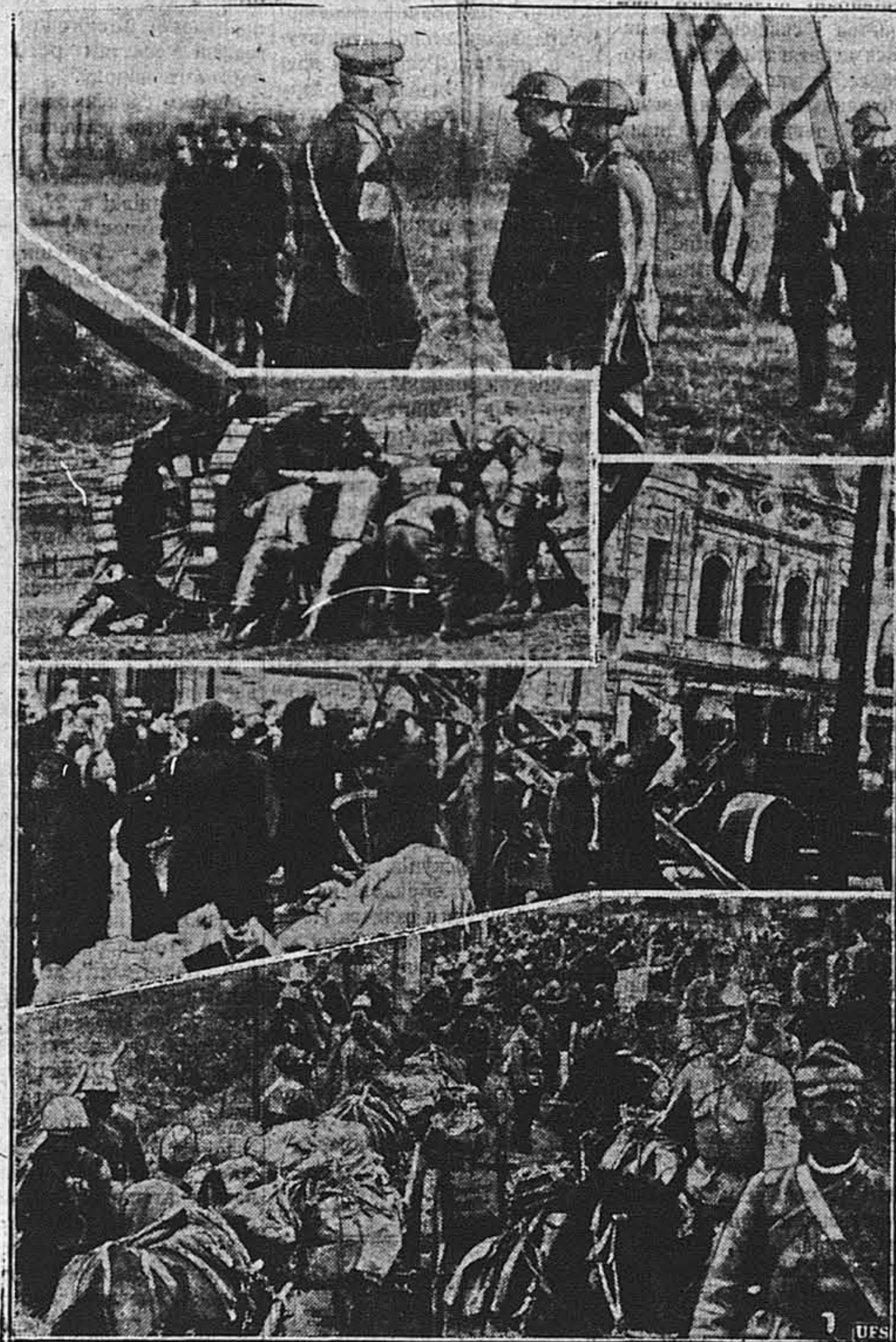
ВАШИНГТОН. — Сидней Гилмен, президент кравецької юнії, відвідав президента і домагався назначення федерального адміністратора та індустріяльних комітетів, які малиб за собою державний авторитет в цілі полагодження спорів щодо робітничих плат, згідно з законом про найвищі години праці і найнижчі плати. Гилмен теж заповів, що як тільки та справа буде порішена, та його юнія поведе широку діяльність у справі орґанізування робітників у полудневих стейтах.

ФІНЛЯНДСЬКИЙ МІНІСТЕР ПРО ВДЯЧНІСТЬ СУПРОТИ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН. — Фінляндський міністер закордонних справ, Гольсті, який прибув сюди у звязку з святкуванням 300-літнього ювилею прибуття перших еміґрантів зо Скандинавії до Америки, виголосив промову, в якій підкреслив, що Фінляндія почуває велику вдяку супроти Америки за те, що вона зараз по закінченні світової війни визнала самостійність Фінляндії, а навіть поспішила з підмогою харчів. Тому Фінляндія, говорив Ґольсті, точно сплачує всі свої довги Америці, хоч усі держави світу відмовилися це робити.

ПОЛЯКИ БУДУЮТЬ СВІЙ ПАВІЛЬОН.

НЮ ЙОРК. — Польський амбасадор ґраф Потоцкі поклав угольний камінь під будову павільону на Світовій Виставі в Ню Йорку. Притім він виголосив промову про „дружбу" з Америкою, про „вдячність" супроти Америки, не згадуючи ні словом про довги, які Польща винна Америці. Говорив також, що Польща „миролюбно наставлена" і що в найближчому часі не сподівається в Европі конфлікту.

КРИТИЧНИЙ МІСЯЦЬ.

З огляду на те, що в останьому чвертьстолітті в Европі все починалися війни в липні, европейські обсерватори дивуються, чи не пічнеться війна цього липня. Велика світова війна почалася 28. липня 1914. року. Італія почала інвазію Етіопії в липні 1935. року. Громадянська війна в Еспанії почалася 19. липня 1936. року. Японія почала інвазію Китаю 28. липня 1937. року. На образку змальовані сцени з цих воєн. Наверху ґенерал-майор Кларенс Едвардс ґратулює американським жовнірам за їх відважні подвиги в битві проти німців. Понижче італійці вставляють велику ґармату гроти етіопців. Ще далі цивільне населення в Барсельоні слідкує за бомбовими літаками повстанців. На самому споді дорога коло Шанґаю, в Китаю, завалена військами й підводами японської армії.

НАСЛІДНИК ПРЕСТОЛУ ЙДЕ СОБІ НА ПРОХІД.

Наслідник шведського престолу, Ґустав Адольф, який тепер перебуває в Америці та який внаслідок хвороби нирок опинився в одному з нюйорських шпиталів, почуваючись краще, тихцем одягнувся та пішов собі на вулицю на прохід. Там він змішався з юрбою й сівши собі на лавку, оглядав прохожих та продавців горіхів. Погулявши так трохи, вернувся назад до шпиталю.

ЖАХЛИВІ НАСЛІДКИ ЗЛИВИ.

Небувала злива в околиці села Гартманів, у північній Чехії, затопила і цілком знищила 4 доми, 20 сильно ушкодила, а 7 домів ось-ось валяться, бо вода підмила фундаменти. Одна з мешканок того села, 60-літня Анна Пецольд, втекла перед потоками води на дах, а як за пів години вода прибула, дах завалився і нещасна жінка втопилася. Бетоновий міст під тим селом вода зовсім забрала. Бетоновий гостинець до Санов вода знищила на просторі 4 кільометрів.

ОБНИЖКА ЦІНИ НА ПШЕНИЦЮ.

На вінніпеґській біржі (Канада) зазначилася гостра обнижка цін на пшеницю. На однім бушлі ціна впала на 2 і пів до 3 і пів цента. Причиною спадку є відомості про добрий урожай у Канаді.

КОЗА ЗАКОЛОЛА ДИТИНУ НА СМЕРТЬ.

Пущена самопас коза в Заверцю (в Домбровському Басейні) заколола 3-літнього Т. Гонцера. Дитина померла.

ПОЛІЦІЙНА СТЕЖА ЗАСТРІЛИЛА БАНДИТА.

Під Ковлем поліційна стежа окружила пошукуваного бандита Івана Головія. Головій намагався боронотись, але поцілений карабіновою кулею в голову помер по короткому часі.

ГРАБІЖ У МОНАСТИРЦІ.

В Монастирці, повіт Рава Руська, невислідженi досі напасники впали до мешкання Андрія Рудика, де зажадали грошей. По грабіжі мешкання бандити забрали 200 зл. і втекли.

ПОБИЛИ ЖИДА - СВЯЩЕНИКА.

Побили в однім варшавськім костелі, коли сходив від вівтаря, о. Тадея Пудера, католицького священика-вихреста.

КОМУНІСТИЧНА ДРУКАРНЯ ПІД ЛУЦЬКОМ.

В селі Доросини, луцького повіту, Гарасим Слива ноторично не платив податків. До нього зайшли секвестратор Едвард Більов з Березолупів, повіт Луцьк, і солтис села Доросини зайняти рухомості. У хвилині, коли вони ввійшли до мешкання Сливи, стрінули двох чоловіків, що веліли їм під загрозою револьверів піднести руки вгору й відвернутися лицем до стіни. Оба ствердили, що в мешканні є законспірована комуністична друкарня, де кільканацять осіб били летючки з протидержавним змістом. Стероризованих урядновців передержали цілу ніч у мешканні, а над раном вивезли видрукований матеріял і друкарську машину возами. Справу судив суд. Сливу засудили на 3 роки вязниці, його сина Миколу на 2 роки, а другого сина, 18-літнього Льва, до дому поправи.

ЦІЛА УКРАЇНА — ОДНА „КОНТРРЕВОЛЮЦІЯ"...

ЛЬВІВ. — До повищого висновку приходить львівський „Новий Час" (ч. 134), передаючи за відомостями з Москви те, що діється в Україні під Советами, себто згадуючи за „чистку" в київській військовій окрузі, де викрито, що в тій окрузі є опозиційні гнізда і в частинах червоної армії. Часопис подає, що в харківській окрузі усунено з посад і арештовано пять тисяч партійних функціонарів та що з усіх сторін надходять відомості, що в Україні великі неспокої. Москва переводить такі „чистки", які перейшли розмірами всі передбачування.

КЛОПІТ З „ДНІПРОПЕТРОВСЬКОМ".

ЛЬВІВ. — Часописи подають за советською пресою, що супроти арештування президента України, Г. Петровського, нагородженого свого часу Москвою „ордером Леніна", рада Дніпропетровська знайшлась у клопоті, бож місто названо імям Петровського. Вона віднеслася тепер до Москви і питається її, чиїм імям треба тепер пошанувати місто, бож Петровський тепер у неласках Москви. Дніпропетровськ, це давній Катеринослав, який за української державности переіменовано на Січеслав. Советська міська рада міста пропонує назвати тепер місто імям славного чекіста Єжова, що під пору є народнім комісарем внутрішніх справ.

ЗА ЛЕТЮЧКИ О.У.Н.

БЕРЕЖАНИ. — Польський суд засудив Івана Івахова, літ 20, і Панька Фардиґу, літ 17, обох з Бурштина, на кару вязниці по 4 роки за те, що, як казав польський прокуратор, вони в лютім 1938 р. „в церкві в часі богослуження розкинули летючки, що наклткували український нарід до боротьби з окупантами України, до боротьби, що має на меті соборність України", а далі, що „наклткували вступати в члени О. У. Н.".

КУРС ДЛЯ ГАЙОВИХ, АЛЕ ПОЛЯКІВ.

ЛЬВІВ. — „Новий Час" (ч. 137) подає польський текст розпорядку польського старости з Камінки Струмилової, в якім подано, що тернопільське воєвідство орґанізує в Бродах курс для гайових. Та на той курс „пожадані лише кандидати польської народности і, наскільки можливо, військові". Часопис зазначує, що розпорядок говорить сам за себе і тому вияснення злишні.

ПРИСУД ЗА „ЗБІҐОВИЩЕ".

СОКАЛЬ. — Цілий рік велося слідство проти вісьмох молодих хлопців-українців з Сокальщини, яких польський прокуратор обвинувачував за участь у збіговищі. Акт обвинувачення подає, що 12. липня м. р. підчас відпусту св. Петра і Павла українці зорґанізували акцію проти польських і жидівських купців, що зїхалися того дня на торг дуже численно з ближчих і дальших околиць. Також обвинувачені, казав прокуратор, орґанізували акцію проти участи в польських імпрезах. Іде тут про те, що хтось поперевертав тим торговцям прилавки (страґани) і порозкидав товари. Покликані прокураторією свідки, поляки і жиди, не могли нічого зізнати. І це дуже іритувало суддів і прокуратора. Вони казали, що це свідки бояться пімсти з боку ОУН і тому не хочуть говорити правди. Тільки один свідок, жид Пейса Мухес, зізнав, що наочно бачив, що напасники на прилавки були „узброєні в палки і ножі". Він чув також оклики „Хай живе Україна". З обвинувачених засуджено Івана Сеньковa на півтора року вязниці, а Андрейчук Степан і Кухальський Іван дістали по 10 місяців вязничої кари.

РОЗВЯЗАЛИ С. У. НА ВОЛИНІ.

РІВНЕ. — Польське староство розвязало „Союз Українок" у Рівному, що був волинською централею т-ва. Причиною було те, що висилано членів до Львова на курси та давано матеріяльну допомогу вбогим учням, що є . . . проти статуту. Так узасаднило староство розвязання.

ШІСТЬ КОНФІСКАТ В ОДНІМ ТИЖНІ.

ЛЬВІВ. — „Новий Час" з 20. червня доносить, що попереднього тижня цей часопис зустрівся з шестою підряд конфіскатою.

ВЕЛИЧЕЗНА ПОВІНЬ.

ТОКИО. — Околицю міста Кобе навістила повенева катастрофа. Є 70,000 домів під водою. Згинуло досі 320 осіб, а пропало 338.

ПОГОДИЛИСЯ ЩОДО ЕВАКУАЦІЇ.

ЛОНДОН. — Готуються забрати з Еспанії принаймні по 10,000 чужинецьких жовнірів, як з армії ґен. Франка так і з червоної армії. Британський проект евакуації приняли і підписали 26 держав. Мають його ще приняти еспанські уряди в Бурґосі і Валенсії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc, at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІМІҐРАНТ І ПОЛІТИКА

На одному з багатьох бенкетів, що їх улаштовувалося в Ню Йорку того тижня з приводу зїзду вчителів усеї Америки, виступив Джордж Л. Максвел, заступник директора виховної дивізії Адміністрації Поступу Праць, з замітною пропаґандою за участь іміґрантів у політичному житті.

Говорив він, що нових громадян треба заохочувати брати участь у громадянських справах та що їх не треба закривати від нерозвязаних проблем держави. Він вказував на заслуги іміґрантів у минувшині: адже за останніх кілька поколінь вони причинилися в значній мірі до поборення фізичних перешкод у розвою краю. „Не ставмож тепер перешкод їм", кінчив Максвел, „допомогати нам усунути наші суспільні границі".

Програма втягати нових американських громадян у політичне життя краю не то що не має проти себе ніяких розумних арґументів, але вона має всі розумні арґументи за собою. Коли іміґрант стає громадянином, то одною з головних цілей набуття громадянства буде певно участь у політичному житті. Він на те стає громадянином, щоб голосувати, а тимсамим вирішувати важні громадянські питання. Для громадянства зовсім не може бути байдужим, як буде голосувати новий громадянин. У кожній справі можна голосувати за поступ або за відступ, за добро або зло, за розумну політику або глупу. Коли громадянин не має досвіду в політиці, він дуже легко може голосувати за ту сторону, котра представляє назадницькі тенденції, за зло, за обман, за насильство, за глупоту. Навчитися, як при виборах вибирати між двома сторонами, це процес, що вимагає певного часу, в одному випадку довшого, в іншому коротшого. Вчитися не можна інакше, як участю в політиці, хоч це часто получене з робленням помилок.

Та коли участь нових громадян у політиці річ розумна й конечна, то всетаки добре сталося, що визначний урядовець підніс потребу втягати їх у політику, бо власне тепер в Америці під впливом депресії й воєнної небезпеки піднімається протичужинецька хвиля. При кожній нагоді падуть закиди чужинецтва. Кожну просто справу розглядають не під кутом розуму, але під чуттєвим кутом: чи вона „американська" чи „чужинецька". Кожний говорить про свій плян як про „американський", а про противний як про „чужий" або „імпортований". Серед такої атмосфери новому громадянинові важко брати участь у політиці: його явний виступ за якусь пропозицію може цю пропозицію ослабити, що, мовляв, за неї стоять „чужинці". Бо новий громадянин може перед законом уважатися за повноправного члена держави, але перед суспільністю він іще далі вважається чужинцем.

Пригадка визначного федерального урядника має ту добру сторону, що вона вбиває в лепету старих громадян думку, що з хвилею надання громадянства іміґрант стає повноправним членом політичної громади. Як старі громадяни не будуть цеї справи брати розумом, але чуттям, то потім не можна дивуватися, як нові промадяни не будуть розглядати публичних справ розумом, але чуттям і до того чуттям, викривленим нерозумним наставленням старих.

НАСТУП НА УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ

(Надіслане з краю).

Польща пішла тепер новим пляновим наступом на українське життя і намагається завдати найбільший удар українській церкві. В Галичині її вістря звернене проти греко-католицької церкви. Тут вона „підпирає" православя, а також при помочі урядових фінансових засобів і натисків та співпраці польського громадянства і священства намагається перетягати греко-католиків, себто українців, до римо-католицької церкви, вважаючи це першим правдивим кроком до правдивої польонізації.

На Волині, Підляшші, Поліссі, а окрема на Холмщині, де українці є православними, вживає Польща подібних засобів, що й у Галичині, щоб перетягати православних українців до римо-католицької церкви. Вона не дозволяє навертати православних до греко-католицької церкви українцям, греко-католиками з Галичини. А „навертає" на свій лад. Уряд веде цю справу між іншим так, що забирає православним громадам церкви. Це діється особливо в Холмщині, де вже є десятки православних українських громад без церков, де православні священики, якщо такі ще там залишилися, правлять по приватних хатах. Та і з тими священиками зроблять скоро кінець, бо от недавно виселила польська влада з Холмщини 22 православних священиків.

Спитається хтось, яким правом усе те діється. Отже в першу чергу: в „Польсце, як кто хце". Це було колись і так є далі. Та крім того вже знайшла вона на те все якесь „виправдання", а тимсамим і „право". Бож годі, щоб стільки церков стояли пусткою і були позамикані. Треба було щось з тим зробити. І зробили.

Дня 20. червня ц. р. підписав польський міністер заграничних справ, Бек, **договір з апостольською столицею,** цебто з Ватиканом, заступленим через нунція (папського посла) Картезія у справі земель, каплиць і церков, що перед 70 роками належали до **уніятських парохій,** а московський уряд перемінив їх на православні. Все те перейшло тепер на підставі того договору **в руки латинських епископів.** А сам той договір опирається на постановах конкордату (14. артикул, параґраф 3), заключеного між Польщею і Ватиканом.

По підписанні того договору прийняв президент Польщі, Мосціцкі, на довшій авдієнції декана ватиканської нунціятури, о. прáлата Респіґі, та вручив йому відзнаки ордеру „Польонія реститута" другої кляси.

І ось таким чином перейшло кількадесять православних церков у руки латинських біскупів, котрі тепер з них пороблять римо-католицькі костели.

Ті церкви були колись власністю **греко-католицьких, українських парохій.** Московський уряд залишив їх у руках людности, лише що на місце греко-католицьких священиків наслав їм православних, і то набраних головно зпоміж греко-католицьких г а л и ц ь к и х священиків-**москвофілів.** Всеж таки самі церкви лишилися **в руках української людности,** котра і в часі світової війни і тепер була і є православна. Тепер забирають ті церкви на костели для тих поляків, котрих треба доперва спроваджувати. Правда, робили тут єзуїти пробу введення якогось нового восточного обряду, що був під командою польських біскупів, але щось тому новому обрядові не повезло. Ось тому взялася Польща за інші способи. Тому забирає православні церкви, а священиків виселює. І справа ніби полагоджена! Так! Але хіба на користь большевиків, котрі вміють знаменито такі нагоди визискувати. Та що робити! Кого Бог хоче покарати, тому розум відбирає...

І. С.

БАЛЬ У „ТОВАРИША ЛІТВІНОВА"

Голяндський часопис **„де Гаґше Пост"** подає цікаві звідомлення про спосіб життя советського комісаря (міністра) заграничних справ, Літвінова, й большевицької урядницької „сметанки". Пишні гостини в большевицьких достойників звертають увагу кожного чужинця, бо ті гостини якось зовсім не стоять у гармонії з нужденним життям як працюючої інтеліґенції так і взагалі з життям російського робітного народу.

Максим Максимович Літвінов (властиве назвище Мехель Мехльович Валлах) мешкає разом зо своєю сімею в палаті на Спірідонівці ч. 27, яка була перед революцією власністю міліярдера Рябушинського, любителя і збирача цінних творів мистецтва. Пишні тут меблі і взагалі димашня і столова обстанова, образи і різьби, а всім тим розпоряджається тепер Літвінов.

Того вечора, в котрім відбувався баль у Літвінова, на якім був і дописувач згаданого на вступі голяндського щоденника, зароїлися вулиці пролетарської Москви від пишних авт-лімузин, що поспішали до замешкалої Літвіновом палати.

Убраний у ліберію портієр відчиняє брами палати на Спірідонівці, а перед нею міліціянти удержують зразковий лад. Шеф „дипльоматичного протоколу" (підручного уряду міністра заграничних справ), **Барков,** витає перший гостей. Він говорить плавно по французьки, анґлійськи й німецьки, кине кожному чемне слово та відпроваджує до дверей „малої салі", де витається з ними сама „мадам Літвінов". Ось власне амбасадор (посол) „Третьої (гітлерівської) Державы", ґраф Шуленбурґ, що аж блестить від ордерів, склоняється над ручкою шановної ґаздині. Він прибув з цілим своїм штабом, в котрім є і панове аташе від сухопутнього війська, від фльоти і від летунства. Всі три німецькі офіцири є в парадних мундурах, монoклі блестять у їх очах, а ордери на грудях. Вони чемно похитуються в усіх напрямах, а за кожним разом дзенькають остроги, так, як то колись бувало на цісарських сальонах Вільгельма II.

Сам „пан господар", Літвінов, у фраку і в білій краватці, а на грудях у нього ордер Леніна. Цей ордер, хоч і не найкращий, то найбільше бажаний у Советах. Очевидно він його не оборонить, якщо Чека постановить впакувати йому револьверову кулю у затилок голови.

За пів години зібрані вже всі достойники. Аж роїться тут від китайців і японців, дуже чемних і усміхнених. Впадає тут в очі військовий аташе Анґлії, офіцир королівської ґвардії, дуже високий і в червонім мундурі. Він найбільше уваги звертає на себе.

Чужинні дами убрані в пишні паризькі сукні найновішої моди. Хоч і советські дами в дуже дорогих сукнях, то ці сукні ще за торічною модою шиті. Серед жінок советських достойників переважають театральні артистки, відомі вже кожному пересічному москвичеві зо сцени, або з фільм.

У певній хвилині робиться незвичайний рух у всіх кімнатах: це входить шеф большевицького уряду, тов. **Молотов.** Офіцири бють обцасами докупи і настає тишина. Але той шеф не робить собою якогось надзвичайного враження: він убраний у звичайну ґімнастьорку, в котрій і Сталін ходить одягнений.

Але Сталін — ґенеральний секретар і властивий диктатор над Советами — не показується на такі паради, бо (і слушно) побоюється замаху. Та дух його уноситься над тим цілим світлим збором і кожний приявний це дуже добре відчуває. Він же і Молотова може поставити під „стенку", або казати по дорозі через коридор всадити йому в лоб „пулю" (кулю).

А покищо є на тім пишнім балі присутні і всі військові маршали, з винятком уже помордованих і з винятком Бліхера, що є при армії Далекого Сходу.

Тимчасом у великій, ясно освітленій „залі" розпочинається баль, а військова орхестра грає першого вальса. Товариш комісар заграничних справ пускається перший у танець з найстаршою ранґою дамою, а декан дипльоматичного корпусу танцює з „мадам Літвінов". Посеред ґрупи військових аташе дуже гарячо спорять над тим, чи маршал Буденний затанцює сьогодня „козака", в котрім то танці він є майстром.

Опівночі відчиняють льокаї оба крила дверей, що ведуть до їдальні, а гості бачать перед собою ряд столів, що аж угинаються під обильними харчами у срібних полумисках і тарелях, на котрих і досі ще лишилися початкові букви імени останнього царя.

На полумисках стоять цілі піраміди славної ікри, маринованих і печених риб, великих морських раків, устриць та дичини. Харчі ті приладжені частинно за приписами російської, частинно за приписами французької кухні.

А поміж полумисками і тарелями стояли цілі батерії найдорожчих вин, горівок і коняків. Червоний маршал Буденний випивав водку, чарку за чаркою, не беручи навіть жадних перекусок. Він цокався чаркою з сусідами, промовляючи за кожним разом: „Prosit!" (на здоровля!). Многая лета!"

І так їли і пиячили до години 2-гої вночі й аж тоді почали гості розїздитись додому.

А у відповіднім віддаленні від палати стояли цілі юрби беззахисних, обдертих та голодних людей.

Вони придивлялися, як з ясно освітленої палати товариша комісаря заграничних справ розїжджалися додому дорогими лімузинами багато повбирані гості, ситі і напоєні.

Вониж були в гостині в одного з керманичів держави, що є державою „вбогих і голодних". Та ці керманичі ані не бідні ані не голодні...

Іван Н.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Рачестер, Н. И. — До жертводавців протестаційного віча додати: Теодосія Матковська $1; В. Британ 50 ц.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ҐВІЛІНҐ, В. ВА. Піврічні збори відділу 56. відбудуться в неділю, 10. липня, в годині 1. пополудні, в церковній галі. Неприсутні члени будуть карані. — І. Ковальчук, предс.; П. Вітенко, кас.; М. Медвідь, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Піврічні збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 10. липня, в годині 1. пополудні. Обовязком кожного члена прибути на збори, бо буде справоздання уряду і контрольорів за 6 місяців! Також вирівняти свої вкладки і інші товариські довги. Хто не отримав дивіденди, нехай зголоситься на зборах. Дмитро Ґрабський, предс.; Семен Постолюк, фін. секр.-кас.; Тимко Кальмук.

О. Луговий. Автор застерігає за собою всі права.

ЗА УКРАЇНУ

(ВІРА БАБЕНКО)

Повість із часів революції і повстанської війни у Великій Україні. (В двох частинах).

Частина перша

19)

Але він, хоч і суворий, гордий, одначе чесний і справедливий. Мусить обстати. Він же один з фундаторів школи, сприяє освіті селян, якою мовою її не подавалиб. Сам навіть іще за царату заявився за введення української мови в сільських школах. Обстане! — шептало прочуття дівчини, і від тої думки повеселішала, впевнена, що старий Омеляненко визволить батька і його товаришів.

— А цікаво, чи догадується він, що Василь любить мене?... При зустрічах він пильно вдивляється в неї, зачіпає розмовами, аж ніяково стає... Певно здогадується і хоче пізнати її розум, характер...

І похопилася, стала себе картати: — Батько в арешті, а вона Бог зна, що думає... Добра донька!...

Вмовила нарешті матір лягти, а сама стала прибирати по хаті. За роботою застав її Василь. Він щойно хвилю передтим почув про нічний арешт і виглядав сумний, трохи пригноблений; очевидно, не звільнився ще від вражінь тієї вістки.

— Як ти, Віро, можеш іще працювати після того, що сталося... І я не зміг би — вимовив уражений. — Не жалієш ти себе...

— Требаж комусь робити; мати чується ще ґірше від мене.

— Як це сталося?... Чому?... За що?... Розкажіть, Вірочко! — засипав дівчину питаннями.

Віра розповіла про перебіг арешту, про все, що вона передумала. — А тепер не знаю... Треба би поїхати довідатись, а тут мати, боюся, заслабне; і господарку ні на кого зіставити — закінчила вона.

— Не журися, Віро! — заспокоював її Василь. — Усе наладнається. Я попрошу свого батька поїхати вияснити справу; може і звільнення добитись. У всякому разі він приспішить розправу. А ні, то й до Києва дорогу знайдемо...

— Чиж схоче твій батько допомогти? Він сам є противником відділення України від Росії, ставиться неприхильно до самостійницького руху.

— Не такий він великий москаль, як про нього загально думають — обороняв батька Василь. — Правда, він монархіст, вихований на російській культурі, та всеж і доля українського селянства йому не байдужа... А про теперішню владу він сам каже, що це зграя безпринципових людей. Я впрошу його ще в ночі поїхати, будь певна!

— Не знаю, як дякувати тобі, Василю, — зраділа Віра.

— Дякувати? — Дрібниця — несміло хлопець опустив очі. — Хіба це щось велике? Батько і так має їхати до міста.

В дійсності він бажав її подяки, прагнув її. Хотів нераз уже признатися, що любить її, та не смів. Не знав і тепер, як почати, щоб не образити її. Такий час, у неї горе, а він торочитиме їй про свою дурну любов? Може вона його не любить, а лиш так, говорить щиро, як до товариша малих літ. Ще признається колись... А покищо подякою для нього було її прихильне слово, ласкавий зір. Цього йому вистарчало.

— Який він добрий! — у той час думала Віра. — Як приймає наше горе до серця, клопочеться. Чи він любить її?... Мабуть... Ужеж старші не жартувалиб, не вязалиб його з нею... Але нехай він перший торкнеться цієї справи, тоді вона, хоч соромно, відкриє перед ним своє серце.

Але обоє мовчали, знiяковівши, наче лякаючись. Мали забагато симпатії до себе, а не мали досвіду. Часто так буває, що людина гине за любою особою, нераз будує собі пляни, як то вона просто і ясно висловить свої почування перед нею; та коли дійде до признання, то наче хто на сім замків уста замкне. Любов серце розпирає, а язик відмовить послуху, хоч плач. Мабуть немало залюблених розійшлося лиш тому, що ні одно не зібралося на відвагу в своїх почуваннях признатися...

Василь довго не попасав коло Віри. Вдома розповів про нічні події батькові.

— Я вже чув. Відзначуються наші доморослі гетьманчуки, — вислухавши оповідання сина, сказав старий. — Та не знаю, чи зможу помогти... Наш повіт, здається, найгіршу владу дістав: поліційні пристави, урядники, кандидати на попів... А староста — лялька; обертати довкруги пальця ним можна.

— Всеж я прошу, тату, вжити всіх ваших впливів.

— Яж уже сказав, що поможу. Чогож тобі ще? — ніби буркнув старий суворо. — Але чого ти так за арештованими розпинаєшся, цікавий я знати?...

— Селяни арештовані без вини. Крім того це гарні люди — не дивлячись батькові в очі, ніяково відповів на запит Василь.

— Ой, не те, синашу, не те... Тут інша причина... — погрозив пальцем старий. — Я знаю, куди тебе тягне... Але нічого... Ти в мене одинак. А тепер і часи такі настали, що панянкам-білоручкам не можна позаздростити... Теперішня жінка повинна вміти зварити, в хаті попрятати, навіть корову видоїти.

Василь іще більше зніяковів, почувши, куди батько гне. Не чуючи докору чи гніву в голосі батька, набрав сміливости запитати, що він думає.

— А якби і так, тату... То ви позволите мені одружитися?

— Зарано ще — добродушно заговорив старий. — Зажди який рік, нехай лад настане. Щодо дівчини, то... Дівчина гарна, освічена, ну, й не білоручка.

— А хіба ви її знаєте? — здивовано перебив Василь.

— Певно, що знаю! Ти думав, що твій батько вже нічого не бачить?... Дівчина гарна. А що селянка... І твоя покійна мама донька селянина.

— А я й не знав! — втішився Василь. — То ви, тату, не будете забороняти?

— Чогож би — лагідно сказав Омеляненко. — Тобі жити з нею, а не мені... А майна яж із собою в могилу не заберу... Вистане для вас... Але чи ти певний, що вона тебе бажає? — видивився на сина.

— Ще не знаю — вирвалося заскоченому несподіваним запитом Василеві.

— Отож бо й є... — всміхнувся батько. — Дівчата, синашу, то такий химерний народ...

— Вже як буде, то буде... Але треба визволяти її батька!

— Попробуємо. Одначе ручатися за успіх не можна. Може їх відпровадили далі — висловив побоювання батько.

— Не може бути! — перестрашено викрикнув син.

— Ми ще не знаємо. Страхатися нема чого. Скажи там прислузі, щоб приготувала речі; вечором я поїду. Та й харчів, бо в місті, знаєш, годують так, що непривичному чоловікові заслабнути можна — наказав синові.

— В одну мінуту, тату... Зараз — син радо побіг виконувати наказ старого.

— Е... Бач, як втішився хлопець... І за рідним батьком навряд чи більше впадав би — подумав Омеляненко на голос. — Та... Молоде, правдомовне. Не вміє викручуватися половою. Треба вволити його бажання.

Вечором Василь провожав батька до поїзду. По пероні проходжувався старий Василевський, нетерпеливо поглядаючи то на годинник, то в північну сторону, звідки поїзд мав надійти. На лавочці лежала валізка священика; видно і він зібрався до міста.

— І ви тут, панотченьку? — замісць привитання заговорив Омеляненко, простягнувши руку. — Що? До богоспасаемого міста, перед ясні очі владу імущих?...

— Атож — стиснув простягнену руду священик. — А ви?

— Туди, куди й ви. Синаш упросив — вказав рукою на сина. — Хоч і не хотілося старі кости турбувати, та нехай... Послухав хлопця.

— Мали ще принести харчів для арештованих. Не знаю, чи вспіють? — клопотався священик. — Поїзд ось, ось надійде.

— Аби гроші, харчів і в місті дістануть — заспокоїв його Омеляненко.

Дійсно, за кілька хвиль надійшов поїзд. Василь позаносив до ваґону речі батька і священика та побажав їм успіху у виправі.

— Глядіть же... Вертайтеся з нашими просвітянами!

XIII.

В почекальні староства незвичайний рух. Снуються убрані з голочки випещені панки, вистукують півстоповими обцасами намальовані панянки в тонесеньких уборах, що щільно стискають стан, через які, наче крізь сито, просвічує, манить до себе жіноче тіло. Час від часу пробіжить через почекальню офіцирина в російському одностро з золотими чи срібними російськими відзнаками. На лавках і кріслах сидять інтересанти, бородаті жидки, жидівки, підпанки, ґімназисти, словом — представники так званої „чистої публики". На коридорі стоять гурмою сіряки в чоботах, з клуночками харчів, з торбами, запорошені і закурені. Стоять мовчки, нерухомо, попідпиравши стіни, боячись перешкодити зайвим звуком веселому сміхові і розмовам, що долітають із почекальні. Звідти, коли відчиняються двері, чується лиш „да, да", „канечна", „вероятна" й інші витвори культурного „общепонятного язика", та не чути щось мови української... І людина, що сюди прийшла, дивом дивується, куди то вона попала... Не то до почекальні поліційного справника, не то ґуберніяльного сатрапа добрих царських часів. Людина з фантазією може думати собі, що вона попала до почекальні китайського мандарина, або паші турецького; але і найбільший фантаст не допускав би, що це повітове староство в українській державі.

(Дальше буде).

З ДНЯ

МУЧЕНИЦТВО ЖИДІВ.

В Палестині сталась така подія: молодий жид Соломон бен Йосиф, який вісім місяців тому покинув свій батьківський дім у Польщі й удався до Палестини, щоб там віддати свої услуги заложеній жидівській державі, вплутався там до жидівської терористичної організації й у висліді англійська влада засудила його на смерть. Приловили його на вчинку, коли він стріляв до автобуса, у якому їхали цивільні араби. А з арабами, як відомо, жиди в Палестині мають вічні клопоти, такі, які ми маємо з поляками, москалями, чи румунами. З тою лиш ріжницею, що українці творять 90% відсотків населення на своїх землях, а жиди в Палестині творять тільки 10%.

ВІДГОМІН ЗАСУДУ.

Цей засуд жида на смерть відбився широчезним відгомоном по цілому світі. Майже всі американські часописи що дня приносили відомості про цю справу. А жиди по цілому світі, не звертаючи уваги на свої внутрішні ріжниці, рішили повести протест проти засуду, щоби бен Йосифа врятувати.

Та це не помогло. Бо англійська влада, яка опікується тепер Палестиною, таки засуд смерти виконала і бен Йосифа повісили. Протести проти англійської влади продовжуються далі. Жиди в Польщі навіть назначили один день, у якому рішили всі разом запротестувати. А польська поліція пильно стереже англійську амбасаду, щоб місцеві жиди в розпреміні не завдали їй якої шкоди.

ЧОМУ ТАКЕ ОГІРЧЕННЯ?

Для нас, яких вороги тяжко переслідують і згладжують скрито чи отверто зо світу наших найкращих синів, таке обурення жидів зрозуміле, зрозумілі також протести. Ми навіть симпатизуємо з ними. Та всетаки якось дивно виглядає ота жидівська солідарність у цьому випадку, бож самі жиди виступали проти терору взагалі, й найчорнішими красками описували арабів, коли ті в подібний спосіб стріляли на жидівські автобуси. Влаштовуючи масові протести в обороні бен Йосифа, жиди рівночасно роблять з нього героя. Роблять героя з того чоловіка, що стріляв до автобуса, в якім були невинуваті і безборонні араби. А коли цього роду люди є героями то й араби, що стріляли на жидів, є також героями... Права в етиці обовязують усіх однаково.

ВСЕТАКИ БЕН ЙОСИФ НЕ ЗВИЧАЙНИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ.

Та, не звертаючи уваги на це все, треба зазначити, що бен Йосиф, захоплений модерним жидівським романтизмом, покидає батьківський дім і удається до вимріяної країни, змальованої в легендарних красках його вчителями та родичами; котрий вплутується в небезпечну революційну роботу, в якій нема жадної особистої нагороди, а є тільки небезпека, — не є звичайний злочинець, навіть коли стріляє помилково до безборонних людей. Він робить це для якоїсь несебелюбної ідеї. Він вірить у ту ідею так сильно, що віддає за неї життя.

І справді, коли його вішали, то він сказав, що „вмирає з іменем Жаботинського на устах". Жаботинський — це націоналістичний жидівський провідник, який проповідує безпощадну боротьбу з ворогами жидівської незалежности.

В той спосіб і серед таких відносин вмираюча людина не може бути злочинцем, тільки героєм, хочби тільки в очах своєї власної раси.

ЧИ ПРИЗНАЮТЬ ЖИДИ ЧУЖИЙ ГЕРОЇЗМ?

Клопіт з жидами лиш той, що вони дуже рідко хочуть увійти в положення іншого народу і признати йому геройство та слушність. Коли йде про їх власний інтерес, то вони безпощадні. Можливо, що довге еміграційне життя й вікові переслідування їх такими зробили. Та всетаки це їх не оправдує, а навіть їм самим на далеку мету приносить велику шкоду.

Бо серед християн є багато таких людей, які симпатизують з жидівськими терпіннями і навіть нераз станулиб активно в їх обороні. Та все спинює їх гадка: „А жиди мають пощаду до своїх ворогів чи противників? Чи мають милосердя і симпатії для інших поневолених народів, коли це не йде по лінії їх національних інтересів?"

ПРИКЛАД З НАМИ.

Ми, українці, знаємо добре, що жиди нераз нам всадили ножа в спину. А їх піддержка Совєтів, чи протиукраїнська політика в Польщі, викликує ще далі глибоке огірчення серед поневолених українців.

Правда, жиди можуть оправдуватися тим, що вони тою політикою рятували власну шкіру. Але хто стане на такій себелюбній засаді „рятування власної шкіри", той сам зрікається права звертатись до якоїсь всесвітньої справедливости. Лиш той має право апелювати до чужого милосердя і справедливости, хто сам строго придержується тих засад.

Жиди в своїм нинішнім нещасті знайшлиб далеко більше прихильників, якби самі виявляли більше щирої й активної прихильности до змагань інших поневолених народів.

Оправдався.

— Як ти такий пяний приходиш до хати?

— Я не приходжу, мене привозять.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ГОЛИЙОК, МАСС.

Люди добрі, але виродки трапляються.

Прочитав я допис з Лудлова в ч. 148 „Свободи" і хочу й від себе сказати слово. Наші громадяни назагал не злі. От пригадаймо собі величаву манифестацію в 1930 році в Амгерсті, Масс. Таких Українських Днів ми ще до цього часу не уладжували. А всеж-таки прибули українці з пятьох стейтів Нової Англії. І громадно прибули українці з Лудлова, Масс. Покійний В. Петрусик попереджував мене, що на нашім святі не забракне ворогів і таки своїх перевертнів. І я сам стверджу, що тоді приступив до пене один поляк і заявив мені, що ми не будемо могти говорити проти Польщі й поляків. Я йому дав добру відправу і сказав, що як йому що не подобається, то може забратись. А як п. Ревюк скінчив промову і зачали співати американський і український гимн, то знайшлися такі, що не хотіли здіймати капелюхів. І їх добре повчив бесідник. Підношу це на те, щоб такими випадками не зражуватись, бо вони були, є і будуть. І будуть і в Лудлові. Але і там є порядні, чесні й патріотичні громадяни, що дадуть собі раду і з перевертнями чи ворогами. Їх жертви на народні цілі є доказом, що громадяни мають щире українське серце.

Ілля Вавришин.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Виступ українського хору „Думка".

Український національний хор „Думка" під дириґентурою п. Івана Атаманця заанґажовано до виступів на сцені театру „Факс", себто найбільшого театру міста Дітройт. Хор буде виступати від 1—8 липня. Виступи будуть пополудні і вечором, так, що буде для всіх нагода побачити хор і почути нашу чудову пісню на сцені великого театру. Наше громадянство повинно численно явитись на цих виступах і своєю присутністю та оплесками дати доказ, що і ми самі вміємо оцінити наш хор.

З матеріяльного боку виступ хору, задля великого числа співаків, може не є такий світлий, хоч на теперішні тяжкі часи і цей гонорар стане у великій пригоді неодному з безробітних членів. За це з морального боку виступ являється великим здобутком для нас, українців.

Реклама, яку ми осягнемо з нагоди виступів хору, є неоцінена. Люди, до яких ніколи ніяким способом не можна булоб заговорити про Україну і її культуру, пізнають її по наших мальовничих строях, як також відчують чар нашої пісні.

Українці міста Дітройт можуть бути горді, що мають такий хор.

СТЕМФОРД, КОНН.

Жіноцтво організується.

День 5-го червня прибула до нашої громади організаторка Українського Червоного Хреста ОДВУ, пані Стефанія Галичин. З тої нагоди скликало місцеве жіноцтво на збори, на яких промовляла пані Стефанія Галичин. Насамперед бесідниця говорила про потребу існування жіночих організацій та про їх вагу і значіння в загальнім громадянськім житті народу, зазначуючи, що жіночі організації мають доповняти ці прогалини праці, яких не виконують інші організації. Зокрема вони мають поширити свою діяльність на такі ділянки праці, які вони можуть виконати краще ніж якенебуть інша організація. До таких ділянок належить, наприклад, та праця, яку тепер веде У. Ч. Хрест ОДВУ. Пояснивши ціль та працю У. Ч. Х., бесідниця давала ще відповіді на ріжні запити, що виринали в дискусії, що вивязалась по скінченій промові.

Реальний вислід зборів був такий, що зібране жіноцтво рішило зорганізуватись у відділ Українського Червоного Хреста та повести у працю, яка лежить в обсягу ділання цієї організації. Потім вибрано уряд і на тім закінчено ці організаційні збори.

Перші збори новозаснованого відділу відбулися 16-го червня. На ті збори відділ запросив знов пані Стефанію Галичин, яка подала присутнім членицям практичні вказівки щодо ведення праці відділу на користь нашої іміграції й Рідного Краю. Згадала також про те, що відділові в Стемфорді надано число 27, бо це вже основано 27-мий відділ Українського Червоного Хреста ОДВУ.

За уряд 27. від. У. Ч. Х.:

Анна Блащук, предсідниця;
Агафія Когут, секретарка;
Ксеня Пастушак, касієрка.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234., відбудуться в пятницю, 8. липня, в год. 8. вечором, в У. Н. Домі, 214-216 Fulton St. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Будуть звіти відділових урядників і контрольної комісії з їх урядування за 6 місяців. Припоминається всіх членам, котрі залягають до Товариства, щоби вирівняли свої залеглости, бо в противнім разі будуть наражені на суспендацію. Також проситься членів, щоби старалися, наскільки будуть могти, припровадити нових членів. Вступ до У. Н. Союзу вільний, а до Товариства згідно з ухвалою. — П. Сташко, голова; В. Кардаш, скарбник; С. Могила, секр.; 311 Bond St., Elizabeth, N. J.

ДІТРОЙТ МІШ. Піврічні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292., відбудуться в суботу, 9. липня, в годині 6. вечором, в гали У. Н. Дому, 4655 Martin ул. На ті збори обовязково має кожний член прибути, без ріжниці, чи буде платив чи ні. Маємо важні справи до порішення. За тих членів, що довжні до відділу, якщо не прийдуть на збори і не полагодять справи, більше до Союзу не висилаємо. Отож старайтеся по можности платити. Ті члени, котрі ще не дали нічого на крісла, хай будуть такі добрі і дадуть, щоби часом не червонітися перед іншими. Тим разом будеться читати тих, що дали, а на річних зборах тих, що не дали. Рівнож пригадуємо, не забувайте, а старайтеся приєднувати нових членів. Не спускайтеся тільки на секретаря. Крім секретаря є ще дванацять урядників, ану, котрий буде перший! Це не задармо! — Іван Форись, предс.; Ілько Андрусевич, кас.; П. Кізел, секр.

ІДІМ ДО НИХ...

Ідім до тих могил, що сплять у них борці,
Що полягли колись із крісом у руці...

Ідімо ми до них з молитвою в устах
І положім вінки на чорних їх хрестах.

І положім вінки і маки і квітки
І збережім в серцях про них святі думки.

Бож то за нас вони на полі полягли,
За наше щастя все без жалю оддали.

І кров пролили так, як ранішню росу,
І юність оддали і силу і красу...

І всі за щедрий дар нічого не хотять,
Лиш памяти про них, що там в гробах тих сплять.

І ще одне у них бажання, хлопче, знай —
Щоб ти так, як вони, любив свій Рідний Край!

в. х.

Стрілецька пошана

Дня 1. липня відбулися чергові наради центральної управи Стрілецької Громади в Америці. Голова організації, Д. Галичин, відкриваючи наради, присвятив ширшу увагу ротердамській трагедії й смерті полк. Евгена Коновальця, коменданта Корпусу Січових Стрільців. Рівночасно повідомив присутніх членів управи про щойно наспілу телеграму про смерть ґенерала-четаря Мирона Тарнавського, начального вождя Української Галицької Армії. Зясувавши ріжниці у причині смерти тих двох великих воїнів Української Армії, з яких один помер від зрадницької московської руки, а другий природньо, та обговоривши їхні заслуги для української визвольної справи, голова підкреслив, що ці втрати відчуває стрілецтво якнайболючіше, бож це відійшли від нас ті, що були у проводі активної боротьби за українську державність. Присутні пошанували память Покійних повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою.

Про вислід нарад в інших справах буде виданий окремий комунікат.

Управа Стрілецької Громади.

КЛІВЛЕНД, О. Піврічні збори Бр. Вас. Великого, від. 364., відбудуться в неділю, 10. липня, зараз по Службі Божій, в гали церковній. Тому, що на порядку дня є дуже важна справа, як справоздання урядників, котрої, з ювилейного свята, опзичка грошей, принимання нових членів і ін., тому кожний член обовязково повинен явитися на зборах. — А. Барбер, предс.; С. Кравчук, кас.; І. Сподар, секр. Нова адреса секретаря: John Spodar, 2982 E. 102nd St.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Піврічні збори Бр. св. Стефана, від. 221., відбудуться в неділю, 10. липня, в годині 12. вполудне, в салі церковній при Оклей і Райс ул. В склад програми входять дуже важні точки: фінансовий звіт за 6 місяців потверджений контрольною комісією; полагодження відділових справ; справа треннього Дня У. Н. Союзу в Шікаґо, що відбудуться 17. липня; українська участь у світовій виставі в Ню Йорку. Обовязково кожна члениця і член повинні явитися на означений час. — М. Барабаш, предс.; Д. Кузьма, кас.; Т. Шпікула, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У шпиталі в Палмертоні, Па., померла в пятницю, 1. липня 1937. членкця У. Н. Союзу й Бр. св. Николая, відділу 369.,

МАРІЯ САВЧІПЕЦЬ.

Покійна родилася 15. жовтня 1897. року, в селі Тернава Нижня, повіт Турка. До У. Н. Союзу приступила 24. березня 1917 р.

Покійна полишила мужа Дмитра, два сини і дві доньки. Всі належать до У. Н. Союзу.

Покійна прожила всього 40 років.

Похорон відбувся в понеділок, 4. липня.

Хай земля Їй буде пером!

Михаїл Ґуба, секр.

У Нюйорськім Шпиталі дня 30. червня 1938. р. помер

ДМИТРО ПОЛЮГА,

член У. Н. Союзу й від. 42. в Пасейку, Н. Дж.

Похорон відбувся в Пасейку дня 2. липня.

Покійний родився 1892. року в Торгановичах, повіт Самбір, Зах. Україна.

До Союзу вступив у 1916 р. і був членом 22 роки. Полишив вдовою жену Анну та усиротив дочку Ярославу.

Хай прибрана вільна земля Вашингтона буде Йому пером!

П. Головачук, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЙОНҐСТАВН, О. Піврічні збори Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230., відбудуться в неділю, 10. липня, в годині 2. пополудні, в гали 525 W. Rayen Ave. Контр. комісія здасть справоздання за 6 місяців. Отож, браття й сестри, прийдіть хоч раз на пів року і вислухайте справоздання і порадимося, що маємо робити надалі, бо як самі знаєте, тепер безробіття і каса підупадає. Секретар мусить набігатися по хатах, щоби сколектувати на розмет. Тепер вже приходиться два і три рази до одної хати йти. Дещо дістане, а потім скаже: я не маю грошей. Отож всі на піврічний мітінґ, як один, і ми справу обговоримо, щоби потім не було нарікань на урядників. Кожний член має сповнити свій довг, бо в противнім разі Братство поступить згідно зо статутом. Не явившийся член підлягає карі 50ц., а урядник 1 дол. — Т. Періг, предс.; І. Гармич, секр.-кас.

ВІДОЗВА
ДО ВИХОДЦІВ З РАДЕХІВЩИНИ.

Як знаєте з часописів і листів, що їх одержуєте з рідних сторін, одним з найсильніших заборол проти наступу ворогів, які хочуть усе українське знищити, або спольщити, є Рідна Школа. Така Рідна Школа є також у Радехові. Рік тому як я вернувся з Рідного Краю, де мав нагоду особисто бачити ту корисну працю, яку веде Рідна Школа в Радехові на користь українського народу. Ця Рідна Школа вдержується з підмог усеї української суспільности. Влада не тільки що не піддержує цієї школи, але старається всіми силами її знищити. Щоб ту Школу вдержати на належній навчальній висоті, потрібно на це фондів, яких з убогих українських учеників Школа не всилі стягнути. Також зубожіла українська суспільність, яка має на своїх плечах багато українських установ, не всилі дати Рідній Школі належної піддержки.

Кілька тижнів тому Рідна Школа в Радехові вислала до пані Анни Древницької в Шікаґо листа з проханням занятися збірками на Рідну Школу. В тій ціли в Шікаґо завязався комітет, щоби призбирати фонди для Рідної Школи в Радехові. Цей комітет уже в тій ціли ухвалив влаштувати 17. липня ц. р. пікнік, який буде проголошений. Хто хотів би окремо зложити добровільну жертву на ту ціль, міг би вислати гроші на адресу комітету, до якого входять: Софія Шкраба, Марія Шевчук і Анна Древницька. Адреса останньої така: 836 N. Maplewood St., Chicago, Ill.

Василь Семків.

Добра.

— Чи ти не вважаєш, що я на цій фотографії виглядаю дуже по дурному.

— Ні, фотографія зовсім подібна.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

В неділю, 12. червня, о. М. Лисяк відправив в укр. кат. церкві панахиду за полк. Е. Коновальця, а 26 червня влаштовано в память покійника академію. На сцені видній портрет голови Проводу Українських Націоналістів, прикрашений вінком із живих квітів. По боках звисали жовто-блакитні ленти. Внизу була чорна лента.

Присутні пошанували память погиблого повстанням з місць і мовчанкою. В програму академії входили стрілецькі пісні і промови. Святочний реферат виголосив гром. В. Чучман. Він виказав ролю полк. Коновальця в наших визвольних змаганнях та його трагічну смерть з рук московського агента. Промову виголошено перед портретом, перед яким зложено китицю квітів. Програму закінчено відспіванням національного гимну. Збірка в салі принесла $10.65. Тов. ім. І. Франка, від. У. Н. Союзу, жертвувало $15. Разом було $25.65. По відтягненні розходів вислано до централі ОДВУ $23 на визвольну боротьбу.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Дар „Просвіті".

Отець адміністратор П. Понятишин з Ню Йорку зложив від себе як дар „Просвіті" у Львові суму $100. Гроші переслано через Обєднання.

Укр. кат. церква св. Юрія при 7 вул. в Ню Йорку переслала через Обєднання $150 для „Просвіти" у Львові. В тій сумі є дар $50 з церковної каси і $100 зо збірки.

—o—

ЧЕСТЕР, ПА.

В память полк. Е. Коновальця.

Заходом уряду гр.-кат. церкви Сош. св. Духа відправив у неділю, 26. червня ц. р., місцевий парох о. Й. Боярчук панахиду по бл. п. Е. Коновальцеві, передаючи вірним сумну вістку про смерть великого сина України. В своїй проповіді о. парох підніс заслуги покійника для української нації. По панахиді переведено збірку на Рідну Школу в старім краю. Збірка принесла $8, до того доложив о. Боярчук $2. Разом $10 вислано через Обєднання на призначену ціль.

Я. Рогач.

ҐАРНИЙ ПОЛОВ.

Джей А. Ґейнес, багатий спортсмен з Еванстону, Ілінойс, витягнув з води коло Ст. Пітерсбурґ, Флорида, велику рибу породи тарпон, що важить 125 фунтів і має 6 стіп довжини. Менша риба важить 55 фунтів.

З „ІНСТИТУТУ ІТАЛІЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ" У ЛЬВОВІ.

Дня 3 червня ц. р. відбулися в домівці „Інституту італійської культури" у Львові останні передвакаційні ширші сходини членів інституту, що в більшості були теж учениками курсів італійської мови, які вів лектор львівського університету, д-р Карло Ґальо (директор цього інституту). Інститут повстав у Львові, як теж у Варшаві і Кракові, в листопаді мин. року, а його завданням є гуртувати симпатиків сучасної Італії, вчити їх італійської мови і взагалі знайомити з фашистівською культурою. При інституті є бібліотека і читальня, з яких користають члени безплатно. Усіх членів до львівського інституту записалося 230, в цьому дуже поважне число українців (переважно старших громадян). З поляків були на курсах мови навіть кілька ґімназистів. Сам директор інституту, К. Ґалльо, доктор славістики з Торіна, своєю високо культурною поведінкою і милою вдачею зумів так зєднати собі всіх курсантів, що вони з правдивим жалем розставалися з ним на час літніх ферій. Познайомившися з деякими українцями, вчився він теж української мови. Останніми сходинами, які скінчилися спільною знимкою, проводив італійський консуль.

—o—

ГОДИННИК НА ПІДСТАВІ ДАВНИХ ПРИПИСІВ.

У давніх часах, коли хтось складав іспит на ґодинникаря, мусів самостійно зладити кишенковий годинник, або теж годинник іншого роду. Хоч тепер від годинникарських учнів не вимагають того роду кваліфікацій, то один молодий швед, Ерік Лінд, після важкої 7-місячної праці сконструував годинник на підставі приписів, що містились у старих цехових книгах. Кошт цього годинника з уваги на виїмково важку працю зложення всіх частин годинникового механізму та з уваги на дорогий матеріял, що його Лінд ужив до свого годинника, оцінили на 2,000 корон. Фахівці заявили, що годинник виконаний незвичайно прецизно.

Лінд рішив здобути назву годинникового майстра згідно з давніми цеховими приписами. Тому, що ці приписи вимагають, щоб годинникарський учень відбував два роки мандрівки по ріжних варштатах, Лінд ... кишеньковий годинник, або теж Швецію і виїхав до Карльсруге (Німеччина), де хоче познайомитися з усіми тайнами німецького годинникарського мистецтва. Це справді небувалий випадок величезної солідности і любови до своєї професії.

ЗАСТРІЛИВ ЗЛОДІЯ І ЗГОЛОСИВСЯ НА ПОЛІЦІЮ.

На поліційному постерунку в Лешневі, брідського повіту зголосився студент третього року прав, Тадей Ліпскі й зізнав, що на подвірю його загороди напав на нього фаховий злодій Дзьола і він у власній обороні вжив автоматичного пистолету та вистрілив до Дзьоли пять разів. Ліпского затримали в арешті, влада безпеки веде слідство.

ТАРЗАН ПІД ВОГНЕМ.

(35)

Бачучи, що дикун довший час не вертається, а дівчина сама сидить під деревом, близнюки Тарзана порішили, що це знаменитий момент, щоб викрасти дівчину. Вони вже почали опускатися з дерева вниз, коли недалеко знов страшенно заревів лев. З його голосу видно було, що він занюхав свою жертву й чимскорше прямував до неї, щоб з нею по свому розправитись.

В той час Тарзан сидів арештований на донос провокатора, начебто він схопив Івонну. Сам батько Івонни, капітан Д' Альберт, твердо вірив, що це Тарзан схопив його доньку. Д'Альберт, у надії викликати певні зворушення в Тарзані, підійшов до його арештантської келії і розказав йому, що хлопці також десь зникли. Останній раз їх люди бачили недалеко нетрів.

Брови Тарзана стягнулись і він глибоко задумався. „Це дуже правдоподібно, що їх схопили ті самі люди, що схопили твою доньку", промовив він до капітана. „Пусти мене, я піду їх слідами і врятую не тільки їх, але також твою доньку, коли вона ще жива". Слова Тарзана були щирі. Мабуть занадто щирі, так, що виглядали на підозрілі.

Бо завелика щирість нераз виглядає дуже підозрілою. Капітан тільки засміявсь і відповів: „Направду? Кажеш пустити тебе, а ти врятуєш хлопців і мою доньку? Невже ти думаєш, що я такий наївний?" Тарзан у розпуці замовчав. Він виразно бачив те, на що був цілковито сліпий капітан. Він бачив, що він сам, а також капітан упали жертвою якихось скритих злочинців.